

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudkyň Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **VIADRUS a.s.**, se sídlem Bezručova 300, Bohumín, zastoupená společností FISCALIS s.r.o., se sídlem U Klubovny 914, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2025, č. j. 230/25/5100-41453-713295, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 10. 2025, č. j. 22 Af 2/2025 - 60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 13 008 Kč, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně společnosti FISCALIS s.r.o., se sídlem U Klubovny 914, Praha 5.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Ve shora označené věci Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) posuzoval zákonnost rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství, kterým bylo zamítnuto odvolání proti celkem pěti rozhodnutím Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj (dále jen „správce daně“) o vydání zajišťovacích příkazů na dosud nestanovenou daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období let 2015, 2016, 2017, 2019 a 2020. K nim správce daně

pristoupil na základě předpokladu budoucího vzniku daně. Měl za to, že žalobkyně nesplnila povinnost podle § 6a odst. 2 zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách (dále jen „zákon o investičních pobídkách“), neboť po ukončení výroby přestala využívat majetek pořízený v rámci investiční akce k podporované hospodářské činnosti. Tím jí měl zaniknout nárok na slevu na dani.

[2] Krajský soud se ztotožnil s právním názorem žalovaného, že zákonný pojem povinnosti zachovat majetek nelze vykládat pouze jako jeho fyzické ponechání v podporovaném regionu. Smyslem investičních pobídek je podle něj podpora hospodářského rozvoje znevýhodněných regionů prostřednictvím zachování ekonomické činnosti a pracovních míst. Formální zachování majetku bez jeho využití pro výrobu nebo jinou podporovanou hospodářskou činnost proto nepostačuje ke splnění podmínek investiční pobídky. Soud rovněž odmítl námitku, že ukončení výroby v důsledku změn ekologické legislativy zbavuje žalobce odpovědnosti za splnění podmínek pobídky, neboť jde o součást podnikatelského rizika.

[3] Krajský soud také nepřisvědčil námitce směřující proti celkové výši zajištěné částky. Pokud příjemce investiční pobídky nesplní zákonné podmínky jejího zachování, zaniká mu nárok na celou uplatněnou slevu na dani, aniž by zákon umožňoval zohlednit pouze částečné nebo časově omezené plnění podmínek či aplikovat princip proporcionality.

[4] Krajský soud však shledal žalobu důvodnou, pokud jde o posouzení otázky existence odůvodněné obavy z budoucí nedobytnosti daně. Finanční orgány podle soudu nedostatečně zjistily skutkový stav majetkových poměrů žalobkyně co do trvání zástavních práv váznoucích na jejích nemovitostech a povahy věcných břemen. Přestože banky správci daně sdělily informace nasvědčující tomu, že zástavní práva již nemusí existovat, správce daně tuto otázku řádně neověřil a žalovaný se s odvolacími námitkami žalobce dostatečně nevypořádal. Správce daně a žalovaný také bez bližšího zkoumání předpokládali, že věcná břemena snižují hodnotu nemovitostí, ačkoliv jejich obsah mohl naopak jejich užitnou i tržní hodnotu zvyšovat. Krajský soud proto uzavřel, že ve vztahu ke druhé podmínce pro vydání zajišťovacích příkazů, tj. odůvodněné obavě z nedobytnosti budoucí daně, bylo rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné a vycházelo z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Napadené rozhodnutí proto zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobkyně

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhl, aby kasační soud rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k novému projednání.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že jeho rozhodnutí bylo přezkoumatelné a že sporné odvolací námitky byly vypořádány v části odůvodnění, kterou měl krajský soud nesprávně za toliko rekapitulační. Právě zde byly rozvedeny úvahy o majetkových poměrech daňového subjektu. Zdůraznil také, že zástavní práva váznoucí na nemovitostech byla ke dni vydání rozhodnutí stále zapsána v katastru nemovitostí a správní orgány proto mohly vycházet z vyvratitelné domněnky správnosti údajů zapsaných ve veřejném seznamu

pokračování

ve smyslu § 980 odst. 2 občanského zákoníku. Pokud žalobce tvrdil, že zástavní práva již zanikla, nesl podle stěžovatele důkazní břemeno k prokázání této skutečnosti on sám, nikoliv správce daně.

[7] Stěžovatel dále nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že bylo nutné opakovaně oslovovat banky za účelem ověření existence zástavních práv. Podle jeho názoru správce daně již nad rámec svých povinností provedl potřebná šetření a mohl legitimně vycházet ze stavu evidovaného v katastru nemovitostí. Současně zdůraznil, že obava z nedobytnosti daně nebyla založena pouze na existenci zástavních práv, ale také na útlumu ekonomické činnosti daňového subjektu a postupném zcizování jeho majetku.

[8] Ve vztahu k věcným břemenům stěžovatel namítal, že jejich existence zpravidla omezuje vlastnické právo a ztěžuje zpeněžení nemovitostí. Nedostatečné posouzení konkrétního obsahu těchto věcných břemen proto nemohlo mít vliv na zákonnost jeho závěrů o majetkové situaci daňového subjektu. Existenci věcných břemen nadto žalobkyně v odvolání nikterak nerozporovala.

[9] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhla její zamítnutí. Ve shodě se závěry krajského soudu zdůraznila, že správce daně i stěžovatel rozhodovali o vydání zajišťovacích příkazů na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, zejména ve vztahu k posouzení ohrožení budoucí dobytnosti daně. Správce daně disponoval dostatečnými informacemi od bank, z nichž vyplývalo, že vůči nim neeviduje žádné závazky ani úvěrové produkty a že zapsaná zástavní práva již fakticky nezajišťují žádnou pohledávku. Přesto orgány finanční správy bez dalšího šetření považovaly dotčené nemovitosti za významně znehodnocené. Žalobkyně rovněž nesouhlasila se stěžovatelem, podle něhož již samotná existence věcných břemen snižuje hodnotu nemovitostí. Žalobkyně také poukázala na to, že v době vydání zajišťovacích příkazů disponovala majetkem v odhadované tržní hodnotě přibližně 157,8 mil. Kč, zatímco zajišťovaná částka činila přibližně 35,9 mil. Kč.

[10] Ostatní vyjádření účastníků řízení a repliky k nim již nepřinesly argumentaci významnou pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté rozsudek krajského soudu přezkoumal podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. v rozsahu jeho napadení a uplatněných důvodů kasační stížnosti.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti předně zpochybnil závěr krajského soudu o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, jde-li o vypořádání odvolací námitky, že žalobkyně nemá žádné skutečné závazky vůči bankám.

[13] Ustanovení § 167 odst. 1 daňového řádu stanoví: *„Je-li odůvodněná obava, že daň, u které dosud neuplynul den splatnosti, nebo daň, která nebyla dosud stanovena, bude v době její*

vymahatelnosti nedobytná, nebo že v této době bude vybrání daně spojeno se značnými obtížemi, může správce daně vydat zajišťovací příkaz.“

[14] Zajišťovací příkaz představuje s ohledem na jeho možné důsledky v ekonomické sféře daňových subjektů mimořádný nástroj. Zákon proto svazuje pravomoc správce daně vydat zajišťovací příkaz s naplněním dvou podmínek, tj. (i) s pravděpodobností, že daň bude v budoucnu v určité výši stanovena a (ii) dále s odůvodněnou obavou z budoucí nedobytnosti daně. Na důkladné odůvodnění naplnění obou podmínek klade judikatura správních soudů zvláštní důraz (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 1 Afs 275/2016 - 22). Argumentovala-li proto žalobkyně v odvolacím řízení proti tezi, že dobytost daně ohrožuje zástavní právo váznoucí na jejích nemovitostech, bylo na žalovaném, aby na tuto argumentaci náležitě reagoval.

[15] Postup, který žalovaný zvolil v bodě 51 odůvodnění svého rozhodnutí sám o sobě nevyvolává pochybnosti. O nedostatku důvodů rozhodnutí nelze hovořit, pakliže se odvolací orgán plně ztotožní se závěry správního orgánu prvního stupně tím, že na ně odkáže. To vše za předpokladu, že odůvodnění prvostupňového rozhodnutí pro vypořádání odvolacích námitek postačuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 1 As 287/2015 - 51). Platí to přirozeně i pro skutková zjištění učiněná v předešlém řízení. Tím, že žalovaný na vlastnictví nemovitostí a jejich zatížení dalšími věcnými právy toliko odkázal poukazem na jinou část rozhodnutí (a tím nepřímou na obsah rozhodnutí prvostupňového), ještě jeho přezkoumatelnost nikterak neutrpěla. Nelze se proto zcela ztotožnit se závěrem krajského soudu, podle něhož jde v bodech 19 až 26 rozhodnutí žalovaného toliko o narační část, byť se v ní rekapituluje skutková zjištění učiněná správcem daně. Závěry tam uvedené žalovaný učinil v této části textu rozhodnutí na základě vlastní úvahy. Podstatné je však nakonec výlučně to, nakolik byly obsahově námitky skutečně vypořádány. V tomto ohledu je pak třeba ztotožnit se s krajským soudem, že žalovaný ve svém rozhodnutí na tvrzení žalobkyně o zániku zástavním právem zajištěných pohledávek nereagoval, resp. nikterak se nevěnoval otázce samotné existence zajištěných práv. Tato otázka je přitom pro zdůvodnění naplnění podmínky obavy o budoucí nedobytnost daně významná, neboť ostatní v rozhodnutí uvedené důvody (zůstatky na bankovních účtech, míra zadlužení) samy zvýšenému riziku nedobytnosti daně nesvědčily. Kasační soud má proto ve shodě se závěry krajského soudu za to, že právě tento nedostatek činí rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným. Stěžovateli proto v tomto bodě nemohl přisvědčit.

[16] Stěžovatel dále rozporoval závěr krajského soudu, podle něhož bylo povinností stěžovatele objasnit otázku existence zástavních práv, jimiž byly zatíženy jednotlivé nemovitosti žalobkyně. Kasační soud však v tomto ohledu nemohl přitakat argumentaci, že jej této procesní povinnosti zbavuje zásada materiální publicity zápisů v katastru nemovitostí ve smyslu § 980 občanského zákoníku. Judikatura správních soudů se totiž ustálila na závěru, že stavem zápisu v katastru nemovitostí správce daně není vázán, a to zejména s ohledem na vyvratitelnost domněnky souladu stavu zapsaného v katastru se skutečným právním stavem. V této souvislosti je třeba poukázat zejména na rozsudek ze dne 10. 11. 2021, č. j. 8 Afs 119/2020 - 38, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil: „[J]estliže se otázka nabytí vlastnického práva v návaznosti na odpovídající argumentaci účastníka stane spornou i v jiném než občanském soudním řízení, například v řízení daňovém

pokračování

týkajícím se daně za nabytí nemovitosti, pak i v takovém řízení, se v situaci, kdy nepůjde o případy upravené v § 54 zákonného opatření, musí uplatnit východisko, že správce daně je oprávněn zohlednit nesoulad mezi skutečným vlastníkem nemovitostí a vlastníkem zapsaným v katastru nemovitostí, zápis v katastru nemovitostí pro něj není závazný. (rozsudek NSS z 23. 6. 2021, č. 2 Afs 228/2020 - 25, bod 22). Pro úplnost lze dodat, že z těchto závěrů, tedy, že poplatníkem daně je skutečný vlastník, a nikoliv toliko osoba evidovaná v katastru nemovitostí jako vlastník, Nejvyšší správní soud vychází také ohledně daní z nemovitých věcí.“

[17] Bylo tak na finančních orgánech, aby správnost obsahu zápisu v katastru nemovitostí zkoumaly, zvláště pokud jej daňový subjekt rozporuje a měl-li správce daně od věřitelů žalobkyně k dispozici alespoň obecné informace svědčící zániku zajišťovaných pohledávek. Při objasňování skutkových okolností se v takové situaci nemohly na vyvratitelnou domněnku správnosti zápisu ve smyslu § 980 odst. 2 občanského zákoníku bez dalšího spolehnout. Pokud byly indicie zavádějící obavu o budoucí výběr daně daňovým subjektem zpochybněny, je v souladu se zásadou materiální pravdy (§ 1 odst. 2 daňového řádu) třeba, aby se finanční orgány důvodností těchto zpochybňujících námitek náležitě zabývaly. Kasační soud rovněž připomíná, že v některých případech je v řízení o vydání zajišťovacího příkazu správce daně (resp. odvolací orgán) dokonce obtížen břemenem důkazu. Judikatura v této souvislosti dovodila, že i v tomto postupu směřujícím k vypořádání se s odvolacími námitkami daňového subjektu lze stran míry rizika ohrožení budoucí vymahatelnosti daně provést dokazování, ukáže-li se to nutným (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4 Afs 156/2018 - 32). Námitka je proto nedůvodná.

[18] Namítal-li dále stěžovatel, že nebylo třeba zkoumat samotný obsah zatížení nemovitostí věcnými břemeny, nelze ve shodě se závěry krajského soudu přisvědčit ani této námitce. Nutnost zabývat se konkrétní povahou těchto věcných práv ve vztahu k jednotlivým nemovitostem plyne již ze samotného závěru žalovaného, podle něhož lze ze zatížení nemovitostí usoudit na budoucí ohrožení výběru daně. Takto abstraktní argumentace je však neudržitelná. Bez znalosti, zda jde o věcné břemeno zákonné, služebnosti či reálné břemeno, resp. povahy povinností zatěžujících služebné nemovitosti, nelze totiž úsudek o snížené možnosti vymožení daně učinit. Samotný počet zřízených věcných břemen, jak byl zjištěn správcem daně, naproti tomu nemá zásadního významu. Rovněž v této otázce platí, že vzdor předběžné povaze rozhodnutí, kterým se vydává zajišťovací příkaz, je na finančních orgánech, aby existenci obavy z ohrožení budoucího výběru daně náležitě zdůvodnily, břemeno tvrzení leží v tomto ohledu na nich (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2016, č. j. 4 Afs 6/2016 - 29, nebo ze dne 24. 2. 2025, č. j. 4 Afs 235/2023 - 53). Tyto důvody musí přitom mít patřičnou váhu. Ani tuto námitku tedy kasační soud neposoudil jako důvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl kasační soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci

neměl úspěch. Plně úspěšné žalobkyni proto toto právo náleží. V řízení o kasační stížnosti se jednalo o odměnu její zástupkyni za jeden úkon právní služby (sepsání vyjádření ke kasační stížnosti) v částce 10 300 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 10b odst. 5 písm. a) a § 7 bodem 6 advokátního tarifu]. Nejvyšší správní soud vyšel z toho, že výše peněžitého plnění (předmětnými zajišťovacími příkazy byla zajištěna částka v celkové výši 35 862 150 Kč) přesahuje částku 500 000 Kč, kterou je proto v projednávané věci třeba podle § 10b odst. 5 písm. a) advokátního tarifu považovat za tarifní hodnotu sporu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, čj. 7 Afs 299/2024 - 38).

[21] Žalobkyni přísluší také náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náklady řízení o kasační stížnosti tak představují částku ve výši 10 750 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupkyně žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se přiznaná náhrada o výši této daně. Žalobkyni tedy byla přiznána náhrada nákladů řízení v celkové výši 13 008 Kč (po zaokrouhlení). Stěžovatel je povinen uhradit náhradu nákladů řízení v celkové výši 13 008 Kč žalobkyni k rukám její zástupkyně, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. července 2026

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu